

Finansdepartementet

Dnr: Fi2026/00227

Remissvar avseende PTS rapport "Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster – Förslag till utformning av stödmodell"

Digimitt är en regional samverkansorganisation för stadsnät i Västernorrlands och Jämtlands län. Våra medlemmar verkar i samhällskritisk infrastruktur och har en central roll i att säkerställa robust och säker digital uppkoppling för offentlig verksamhet, näringsliv och invånare.

Sammanfattning

Digimitt tillstyrker i huvudsak PTS förslag om ett statligt stöd för utbyggnad av mobil infrastruktur där kommersiella förutsättningar saknas. För Digimitt är den centrala utgångspunkten att stödet ska bygga vidare på och stärka den öppna lokala och regionala digitala infrastrukturen – inte skapa parallella operatörsspecifika nät med offentliga medel.

Stödmodellen bör därför utformas så att befintlig fiber, kanalisation, noder, siter och annan infrastruktur används i första hand, när detta är tekniskt och ekonomiskt rimligt. Teknikneutralitet behöver samtidigt kompletteras med aktörsneutralitet, så att stadsnät och andra neutrala infrastrukturägare kan bidra med operatörsoberoende noder, siter och master med exempelvis fiberanslutning, elförsörjning, reservkraft och teknikutrymmen. Sådan gemensam infrastruktur bör kunna nyttjas av flera mobiloperatörer på öppna, transparenta och konkurrensneutrala villkor.

Digimitt anser också att stödets prioritering måste väga in regional samhällsnytta, robusthet och beredskap, inte enbart kostnad per kilometer eller trafikvolym. Kommuner, regioner och lokala infrastrukturägare bör därför involveras tidigt i kartläggning och samråd, så att stödet kan samordnas med befintliga och planerade investeringar och ge största möjliga långsiktiga samhällsnytta.

Digimitts huvudsakliga synpunkter

1. Befintlig infrastruktur ska användas före nybyggnation

PTS bör införa en tydlig princip om återanvändning före nybyggnation. Innan stöd lämnas till ny fiber, backhaul, kanalisation eller annan passiv infrastruktur bör befintliga resurser hos stadsnät och andra lokala eller regionala infrastrukturägare kartläggas och marknadsprövas. Ny stödfinansierad infrastruktur bör endast byggas när befintlig infrastruktur saknas eller inte kan nyttjas på tekniskt och ekonomiskt rimliga villkor.

En sådan ordning minskar risken för statsfinansierad överbyggnad, sänker investeringskostnaden och stärker det långsiktiga resursutnyttjandet. Stadsnät som upplåter befintlig infrastruktur ska samtidigt få en rimlig och affärsmässigt hållbar ersättning.

2. Stödet ska vara aktörsneutralt och främja öppna lösningar

Teknikneutralitet bör kompletteras med aktörsneutralitet. Stadsnät och andra neutrala infrastrukturägare bör kunna etablera och tillhandahålla operatörsoberoende noder, siter och master som är öppna för samtliga mobiloperatörer på likvärdiga och transparenta villkor.

Sådana anläggningar kan omfatta den gemensamma infrastruktur som krävs för en mobilsite, exempelvis fiber och backhaul, kanalisation, mast, teknikutrymmen, elanslutning, reservkraft och fysisk säkerhet. Mobiloperatörerna kan därefter installera och ansvara för sin egen aktiva radioutrustning och sina slutkundstjänster.

En sådan modell kan minska behovet av parallella investeringar, sänka etableringskostnaderna och ge fler operatörer möjlighet att erbjuda tjänster även i områden med svag kommersiell bärkraft. Offentligt stöd kan därmed skapa gemensam, långsiktigt öppen infrastruktur i stället för att förstärka en enskild operatörs konkurrensposition.

3. Regional samhällsnytta och beredskap måste väga tyngre

Digimitt anser att en ensidig prioritering utifrån trafikvolym och stöd per kilometer riskerar att missgynna stora och glest befolkade regioner. Det skulle kunna förstärka de geografiska skillnader som stödet är avsett att minska.

Prioriteringsmodellen bör därför obligatoriskt väga in regional utveckling, arbetsmarknad och pendlingsstråk, näringslivets behov, skogs- och jordbruk, samhällsviktig verksamhet samt beredskap och totalförvar. Robusthet bör också vara ett tydligt krav, exempelvis genom reservkraft, redundanta transmissionsvägar och motståndskraftiga noder och teknikutrymmen.

4. Regionala aktörer ska involveras tidigt

Kommuner, regioner och stadsnät har kunskap om befintlig infrastruktur, planerade investeringar, näringslivetableringar och lokala beredskapsbehov som inte alltid framgår av nationella data. De bör därför involveras innan stödområden fastställs, inte först när stödprojekten i praktiken redan är definierade.

Det offentliga samrådet bör användas för att både verifiera marknadsmisslyckandet och identifiera befintlig infrastruktur som kan nyttjas i stödprojekten.

Avslutning

Digimitt anser sammanfattningsvis att mobilstödet bör utformas enligt principen att befintlig öppen lokal och regional infrastruktur används före nybyggnation. Stödet bör vara aktörsneutralt, premiera samverkan mellan mobiloperatörer och stadsnät samt väga regional samhällsnytta, robusthet och beredskap lika tydligt som kortsiktig kostnadseffektivitet.

Med en sådan utformning kan statliga medel ge större samhällsnytta, undvika onödig överbyggnad och samtidigt bidra till en robust, konkurrensneutral och framtidssäker digital infrastruktur i hela landet.

Göran Sörell
Ordförande

Om Digimitt

Digimitt är fem lokala stadsnät i Västernorrland och Jämtland/Härjedalen (Härjeåns, Kramfors Mediateknik, Övik Energi, Sollefteå Stadsnät och Servanet) som brinner för digital utveckling, tillväxt, en levande landsbygd och hållbara lösningar.